

Hållbarhetsbedömning för Lunds sjukhus, lokaliseringsalternativ nytt sjukhus på Brunnshög

FN:s globala hållbarhetsmål

FN:s globala hållbarhetsmål antogs 2015 och har sedan dess blivit världens gemensamma definition på hållbarhet. De omfattar 17 målområden med 169 underliggande delmål. Målen omfattar de tre hållbarhetsaspekterna social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Målen är samverkande och odelbara.

Swecos metod för hållbarhetsbedömningar utgår från delmålen under de 17 målområdena. Bedömningen görs av de delmål som är relevanta för sammanhanget.

Figur 1 Ikonerna för FN:s 17 globala hållbarhetsmål

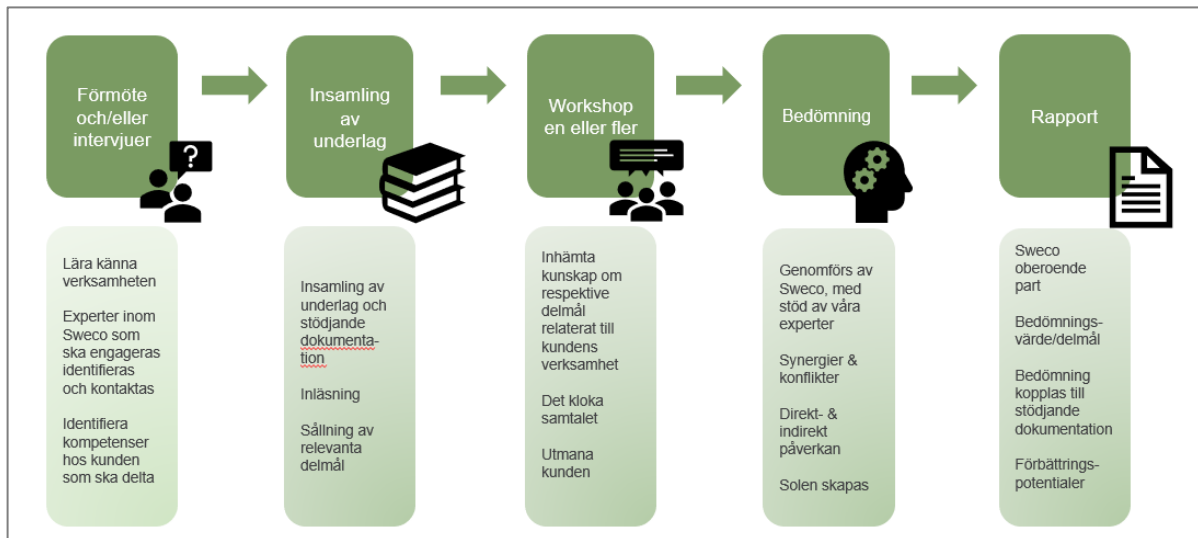
En hållbarhetsbedömning innehåller en miljömässig, en social och en ekonomisk hållbarhetsbedömning. I den miljömässiga hållbarhetsbedömningen riktas uppmärksamheten främst på naturmiljö, mark, vatten och klimatpåverkan genom energianvändning och transporter. Här återfinns företeelser såsom skyddade områden, spridningslänkar, gröna och blåa stråk, ekosystemtjänster och annat.

Den sociala hållbarhetsbedömningen handlar om fattigdom, hunger, hälsa, välbefinnande, utbildning, boende, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Här finns också aspekter som kan kopplas till kulturmiljö, identitet, vardagsliv, tillit, trygghet och säkerhet.

Den ekonomiska hållbarhetsbedömningen utgår från en långsiktig resurshushållning. Hit kan räknas näringsliv och besöksnäring, innovationer och arbetstillfällen, service och areella näringar.

Beskrivning av Hållbarhetssolen för lokaliseringalternativ Brunnsnäs

I figuren nedan visas processen för Swecos arbetsmetodik vid en hållbarhetsbedömning med stöd av verktyget Swecos Hållbarhetssolen™.

Figur 2. Processen för Swecos hållbarhetsbedömningar

Hållbarhetsolen för lokaliseringalternativet utbyggnad i befintligt läge baseras på 47 delmål inom de 17 globala hållbarhetsmålen. De första två stegen i arbetsprocessen har bestått av inläsning av material, genomförd tillgänglighetsanalys, flera workshoppar samt intervjuer med nyckelpersoner och aktörer utifrån följande teman:

- Stadsutveckling
- Trafik, infrastruktur och tillgänglighet
- Samverkan inom forskning och utbildning
- Samverkan med näringslivet

Det tredje steget i arbetsprocessen genomfördes i form av två workshoppar, vardera en halvdag. De genomfördes den 17 respektive 18 juni 2021. Vid den första diskuterades delmål som kopplar till ekologisk och ekonomisk hållbarhet och vid den andra diskuterades delmål kopplat till social hållbarhet.

Deltagare i workshopparna (en eller båda):

- **Regionfastigheter och Region Skåne:** Emma Englesson, Carita Jönsson, Lise Bryngelmark, David Nilsson, Lotta Nilbecker, Annicka Westrin, Inger Sellers, Hanna Negash, Susanna Winblad, Anna Bäckman Arminen, Diego Cattolica Correa och Peter Lanbeck
- **Skånetrafiken:** Emelie Nyman
- **Lunds kommun:** Jenny Lindström, Ann Jankelius, Susanna Bruzell, Ulrika Dagård
- **Lunds universitet:** Claes Nilén
- **Sweco:** Christina Granér, Martin Wester, Sofia Haase, Malin Johansson, Henrik Andersson, Marika Karras och Louise Svensson

I det fjärde steget har delmålen diskuterats och värden har satts av Swecos konsulter Martin Wester (uppdragsledare), Sofia Haase (biträdande uppdragsledare), Christina Granér (social hållbarhet), Henrik Andersson (ekonomisk hållbarhet) och Marika Karras (ekologisk hållbarhet).

Det avslutande steget utgörs av denna rapport, för vilken Christina Granér ansvarar. Kvalitetssäkring har skett genom dubbla anteckningar från workshoparna, och dessa har vävts samman i rapporten. Därutöver har synergier, konflikter och indirekt påverkan noterats, liksom den stödjande dokumentation som nämndes vid workshoparna. Rapporten har internergranskats av Sweco.

Sammanställning av resultatet

1 NO POVERTY		>
2 ZERO HUNGER		>
3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING		>
4 QUALITY EDUCATION		>
5 GENDER EQUALITY		>
6 CLEAN WATER AND SANITATION		>
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY		>
8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH		>
9 INDUSTRY, INNOVATION, AND INFRASTRUCTURE		>
10 REDUCING INEQUALITY		>
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES		>
12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION		>
13 CLIMATE ACTION		>
14 LIFE BELOW WATER		>
15 LIFE ON LAND		>
16 PEACE, JUSTICE, AND STRONG INSTITUTIONS		>
17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS		>

Figur 3. Målområden och hållbarhetssol för alternativet nytt sjukhus i Brunnsbög. Brustna hjärtan symboliserar att det finns konflikter mellan delmål, hela hjärtan att det finns synergier mellan delmål.

Målområde 1: Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär även brist på frihet, inflytande, hälsa, utbildning och säkerhet. Det brukar kallas för multidimensionell fattigdom. Idag lever 1,3 miljarder människor i multidimensionell fattigdom och av dessa är hälften under 18 år.

Brist på mat, sjukvård, säkerhet och rent vatten dödar tusentals människor varje dag, men det blir bättre och sedan 1990 har den extrema fattigdomen halverats. Mål 1 handlar om att avskaffa fattigdom i alla dess former och ge alla människor i världen chans till ett värdigt och tryggt liv.

Ett av delmålen har bedömts vara relevant för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

1.4 Säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

Resonemang: Kollektivtrafiken är en grundläggande tjänst, och förutsättningarna för kollektivtrafiken är alternativskiljande. Det är i dagsläget oklart hur kollektivtrafiken ska anpassas till ett nytt sjukhus på Brunnsög. Enligt Skånetrafiken kommer spårvägen mellan Lund C och Brunnsög utgöra den väsentligaste delen av kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken kommer att anpassas, men Skånetrafiken tror inte att det kan bli samma starka nod motsvarande det som finns på Getingevägen vid det befintliga sjukhuset. Med spårvägen som matarlinje, får många anställda och besökare ett byte i kollektivtrafiken.

Sjukvård är också en grundläggande tjänst som alla människor, avsett socioekonomiska förutsättningar, ska ha rätt till. Ett nytt sjukhus i Brunnsög kan byggas med god patientsäkerhet och bra flöden i vården. Tillgängligheten kommer att i stor utsträckning baseras på bilresor, vilket är negativt för socioekonomiskt svagare grupper som inte har råd med bil.

Värde: -1

Stödande dokumentation

Rapporten Den socioekonomiska segregationen i Skåne

Konflikter och synergier

Konflikter med delmål 3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla och delmål 11.2 Tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla

Resonemang: Tillgången till hälso- och sjukvård kan påverkas något negativt genom att lokaliseringen innebär sämre tillgänglighet för socioekonomiskt utsatta som inte har råd med bil. Tillgänglighet med regionbussar kan, åtminstone inledningsvis, vara begränsad eftersom det är oklart vilka regionbussar (från vilka orter) som är bäst lämpade att angöra ett sjukhus på Brunnshög. Skånetrafiken bedömer att det är spårvägen från Lund C som ska bli "pulsådern" i kollektivtrafiken. Läget på Brunnshög innebär även långa vägar för gång och cykel upp till Lunds högsta punkt.

Stödjande dokumentation

Intervju med representanter för Skånetrafiken

Målområde 2: Ingen hunger

Hunger är den främsta dödsorsaken i världen och idag lever ungefär 821 miljoner människor i världen i hunger. Brist på mat är en mänsklig katastrof som har långsiktiga effekter för människors hälsa och samhällets möjlighet till utveckling och tillväxt.

Ett delmål har bedömts vara relevant för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

2.3 Fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter

Resonemang: Alternativet innebär att omkring 53 hektar av Sveriges bästa åkermark (8-10+-jord) tas i anspråk. Mot bakgrund av klimatförändringen kommer behovet av åkermark för livsmedelsproduktion att öka globalt. Lunds kommun har att bedöma vilka intressen som ska vägas mot varandra i olika planprocesser såsom översiktsplan och detaljplaner. Skydd av den goda jordbruksmarken är ett viktigt allmänt intresse som kommer att ställas mot det allmänna intresset om en välfungerande sjukvård och samarbete med forskning. Det är viktigt att frågan hanteras med stor seriositet. Delmålet handlar om produktivitet, och då är det olyckligt ta den bästa åkermarken i anspråk. Lunds kommun är restriktivt med att bebygga åkermarken

Värde: -2

Stödjande dokumentation

Åkermarksklassificering, Lunds kommunens miljöprogram Lunda-Eko och gällande översiktsplan

Målområde 3: God hälsa och välbefinnande

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer och mål 3 inkluderar alla dimensioner och människor i alla åldrar.

Under de senaste decennierna har stora framsteg gjorts för att förbättra människors hälsa globalt, till exempel så har barndödligheten minskat med 50 procent sedan 1990. Investeringar i hälsa genom förebyggande insatser och modern och effektiv vård för alla gynnar samhällets utveckling i stort och skapar förutsättningar för människors grundläggande rättigheter till välbefinnande.

Sex av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

3.2 Säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas.

Resonemang: I den SWOT-analys som verksamhetschefer på SUS genomfört 2020, bedömdes att vården av spädbarn och barn under fem år och kan bli bättre med ett helt nytt sjukhus. Då kan en bättre närhet mellan barnsjukvård och vuxensjukvård skapas. Det finns ingen barriäreffekt i form av en spårväg i detta alternativ.

Värde: 3

Stödjande dokumentation

Remissvar 2020-09-08: SWOT-analys genomförd av förvaltningsledningen för SUS

3.3 Utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

Resonemang: Om man bygger nytt kan man göra rätt rakt igenom, och kan planera efter de erfarenheter som sjukvården dragit under Coronapandemin. Utformningen, bland annat entréer och gemensamma utrymmen såsom väntrum, måste göras med stor eftertanke och följa de allmänna råden om att undvika trängsel. Smittsamma sjukdomar ska inte heller kunna spridas via personalytor.

Det finns frågetecken kring avgränsningen: Inom sjukhuset och entréer – men även resan till sjukhuset? Smittspridning sker även vid resorna till sjukhuset, på kollektivtrafiken.

Värde: 2

Stödjande dokumentation

Remissvar 2020-09-08: SWOT-analys genomförd av förvaltningsledningen för SUS

Konflikter och synergier

Konflikter med delmål 11.2 Tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla.

Resonemang: Det finns en generell målsättning om att styra över transporter till mer hållbar kollektivtrafik. Samtidigt är kollektivtrafiken en plats med risk för spridning av smittsamma sjukdomar.

3.4 Genom förebyggande insatser minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

Resonemang: Mycket handlar om prevention och tidigare vård, och om att förebygga. Kopplingen till forskningen är också en förebyggande insats, som är positiv. I ett nybyggt sjukhus kan goda flöden i vården skapas för att förebygga dödsfall. Det finns en indirekt påverkan som motverkar: ökat biltrafik kan leda till fler fall av cancer och luftvägssjukdomar.

Värde: 1

3.6 Halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

Resonemang: En negativ påverkan på trafiksäkerheten kan ske i samband med att en ny trafikplats (motorvägsavfart) måste anläggas. Lokaliseringen på Brunns hög bedöms leda till ökad biltrafik, vilket har en koppling till fler trafikolyckor.

Värde: -1

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

Resonemang: Samma kravspecifikation avseende vårdens innehåll gäller för båda lokaliseringsalternativen. Det bedöms finnas något större utrymme för att vara visionär i ett alternativ där man bygger nytt på en ny plats, och inte är låst av befintliga strukturer. Eventuellt kan även möjligheterna till utveckling av verksamheten vara större på Brunns hög.

Värde: 3

Konflikter och synergier

Konflikt med målområde 13 Bekämpa klimatförändringarna

Resonemang: Nybyggnation av sjukhus bidrar till att åstadkomma en allmän hälso- och sjukvård för alla, men innebär användning av bland annat betong och metaller som ger klimatpåverkande utsläpp, liksom utsläpp från transporter och arbetsfordon under bygget. Betong är det byggmaterial som genererar störst klimatpåverkan.

3.9 Väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark

Resonemang: Vid nybyggnation och ombyggnation används fortfarande kemikalier som är tveksamma. Dessa måste loggas och försiktighetsprincipen ska gälla.

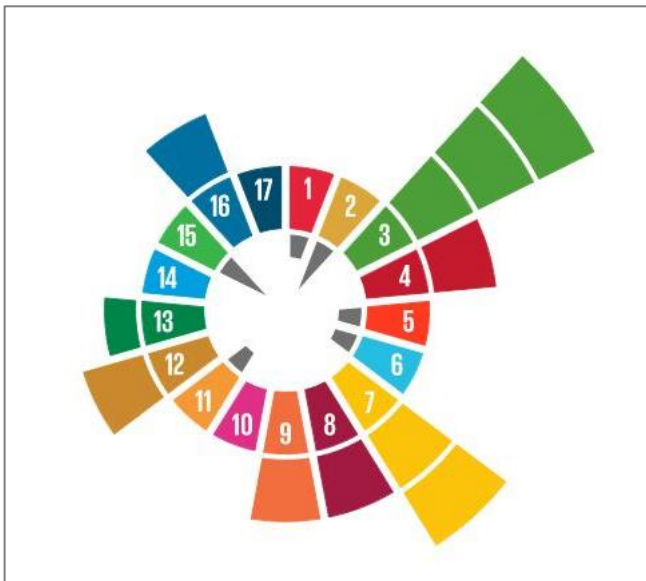
Lokaliseringen på Brunnshög hamnar inom 700-metersgränsen för ESS, i vilken inrymning gäller vid olycka: alla ska gå inomhus och stanna inomhus.

Värde: -1

Manipulerad hållbarhetssol för målområde 3 God hälsa och välbefinnande

Swecos Hållbarhetssol är programmerad så att negativa värden alltid slår igenom i visningen av solstrålarna. Detta eftersom det är viktigt att illustrera när en verksamhet går åt fel håll och motverkar måluppfyllnaden.

Då det kan synas märkligt att ett nytt sjukhus skulle innebära negativa bidrag till målområdet *God hälsa och välbefinnande*, har en hållbarhetssol tagits fram vilken saknar negativa värdena för delmål 3.6 och 3.9. Den manipulerade hållbarhetssolen visar då en positiv solstråle med värde 3 för målområde 3 *God hälsa och välbefinnande*.

Figur 4. Manipulerad hållbarhetssol där de negativa värdena för två delmål inom målområde 3 tagits bort

4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Målområde 4: God utbildning för alla

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots det beräknas fortfarande 774 miljoner människor i världen inte kunna skriva och läsa, varav två tredjedelar är kvinnor. Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle.

Utbildningssystem världen över måste möta människors behov under hela livet – från förskola, grundskola, gymnasium och högre utbildning, samt alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv. Utbildning är nyckeln till välbefinnande.

Två av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

4.3 Säkerställ alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

Resonemang: En flytt av sjukhuset till Brunnshög kan innebära en möjlighet att utveckla arbetssätt och metoder. Universitetet och sjukhuset konkurrerar med övriga Sverige om att locka de bästa studenterna och doktoranderna till Lund. En ny och attraktiv sjukhus- och campusmiljö kan ha betydelse i det sammanhanget.

Värde: 2

Stödande dokumentation

Anteckningar och presentationer från workshop om forskning och utbildning

4.5 Avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerställa lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

Resonemang: Region Skåne har ett likabehandlingsprogram. Ett läge utanför staden kan försvåra för både kvinnliga och manliga studenter som inte har tillgång till bil eller som har funktionsvariationer. Det bedöms dock ha mindre betydelse jämfört med andra aktiviteter som regionen kan göra. Här bör det finnas förbättringspotentialer.

Värde: 0

Stödande dokumentation

Region Skånes policy 2018-09-06 om lika rättigheter och möjligheter

Målområde 5: Jämställdhet

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.

Att leva ett liv fritt från våld och diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och helt avgörande för att människor och samhällen ska utveckla sin fulla potential.

Fyra av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

Resonemang: Synpunkter från kvinnliga anställda på lokaliseringen inhämtas på samma sätt som mäns synpunkter - via fackliga organisationer och via sjukhusets olika förvaltningar. Delmålet är relevant, och bidrag till måluppfyllnaden sker genom att uppfylla lagkraven. Det finns möjlighet för Regionfastigheter att vidta extra åtgärder för att ytterligare bidra till delmålet. Sjukhuset har många kvinnliga anställda.

Värde: 0

Stödjande dokumentation

Region Skånes policy 2018-09-06 om lika rättigheter och möjligheter

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

Resonemang: Våld mot kvinnor i den offentliga miljön kan minska genom befolkade platser, belysning och möjlighet till alternativa vägar och alternativa färdmedel. I Brunnsnäs finns i dagsläget en mer storskalig miljö med ett betydligt glesare vägnät än i centrum. Vägnätet, cykelvägnätet och kollektivtrafikutbudet förväntas inte bli lika finmaskigt som i Lunds centrum, vilket försvårar val av alternativa vägar och alternativa färdmedel. Det är svårt att bedöma hur folklivet kommer att utvecklas på Brunnsnäs, liksom graden av befolkning på spårvägens hållplats och hållplatser för busstrafik.

Värde: -1

Stödjande dokumentation

Lunds cykelkarta, Skånetrafikens linjenätskarta, Lunds befintliga gatustruktur

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

Resonemang: Kvinnor utför en större del av det obetalda arbetet i hemmet. Kvinnor använder också kollektivtrafiken i större utsträckning än män. Andelen kvinnor som arbetar deltid är större än motsvarande andel för män. Därutöver är män mer benägna att byta från bilpendling till kollektivtrafik om denna är spårburen, dvs järnväg eller spårväg i stället för buss.

En robust och väl utbyggd kollektivtrafik underlättar för kvinnor att jobba heltid, och därmed skapa förutsättningar för en jämnare fördelning av det obetalda omsorgs- och hushållsarbetet i hemmet. Då Brunnsjösalternativet, enligt Skånetrafiken, kommer att ha färre direkta regionbussar, innebär det mer tidskrävande arbetspendling vilket kan motverka kvinnors möjlighet till heltidsarbete. Spårvägen till Brunnsjö kan bidra positivt till att män väljer kollektivtrafik i stället för bil.

Värde: 0

Stödande dokumentation

Intervju med Skånetrafiken, Swecos tillgänglighetsanalys

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

Resonemang: Beslut fattas av regionfullmäktige och regionstyrelsen och blir inte alternativskiljande. I regionfullmäktige har alla partier en jämn könsfördelning i intervallet 50+-60 procent, förutom Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna där männen är i majoritet. I regionstyrelsen finns en jämn könsfördelning. Siffror från 2018.

Värde: 2

Stödande dokumentation

Information om könsfördelningen i Region Skånes beslutande församlingar från Region Skånes webbplats

Målområde 6: Rent vatten och sanitet för alla

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och därmed också en förutsättning för människors hälsa och en hållbar utveckling. Vatten är också en förutsättning för världens livsmedelsproduktion och energiproduktion. Brist på vatten kan därför bli orsak till konflikt, både inom och mellan länder.

Vattentillgångar kan också fungera som enande kraft som stärker samarbete och skapar lösningar för fred.

En av tre personer världen över lever idag utan tillgång till grundläggande sanitet, vilket orsakar sjukdom och skapar en ohälsosam miljö som särskilt drabbar människor som lever i fattigdom. I

synnerhet drabbas kvinnor och flickor som ofta ansvarar för familjens vattenförsörjning, vilket leder till förlorade inkomstmöjligheter och missade skoldagar. Tillgång till rent vatten och sanitet för alla är grundläggande för människors hälsa och utveckling.

Fem av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

6.1 Uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

Resonemang: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har nya riktlinjer om robusthet i dricksvattenförsörjning vilka innebär att sjukhuset ska ha en buffert och klara av ett avbrott. Kravet kommer att efterlevas vid nybyggnation.

Värde: 1

Stödande dokumentation

MSB:s hemsida och publikationer om dricksvattenförsörjning

6.2 Säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver utträta sina behov utomhus.

Resonemang: Regionfastigheter utreder för närvarande bland annat VA- kapaciteten. Utredningsarbetet har hittills inte visat några alternativskiljande faktorer. Av hygieniska skäl kan det vara en nackdel med cirkulära system i en sjukhusmiljö - läkemedelsrester, resistenta bakterier och andra föroreningar renas bättre i reningsverk än vid källan. Nya ledningar i Brunns hög är en nödvändighet men inte en förbättrad måluppfyllnad.

Värde: 0

6.3 Förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

Resonemang: Lokaliseringen på Brunns hög ligger utanför kommunens verksamhetsområde för dagvatten och spillvatten. Lokalt omhändertagande av dagvatten och olika fördröjningssystem är lättare att åstadkomma i detta läge än i centrala Lund. En helt ny byggnad på Brunns hög kan ge möjlighet att nå högre ställda mål. Dagvattenhanteringen underlättas vid nybyggnation och Brunns högsalternativet kan troligen gå längre, vilket är positivt. I Brunns högsalternativ finns ett dikningsföretag som man måste koppla på. Nedströms ligger Natura 2000-området Kungsmarken, vilket innebär att kraven på rening kommer att vara höga på Brunns hög.

Värde: 1

6.4 Väsentligt effektivisera vattenanvändningen samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska antalet människor som lider av vattenbrist.

Resonemang: Vid nybyggnation är det lättare att bygga in moderna och effektiva system (tre rör ut, energispolande kranar och toaletter genomgående). För ett högre värde behövs mer konkreta exempel på åtgärder som bidrar till delmålet.

Värde: 1

6.6 Skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

Resonemang: Vid ny bebyggelse går funktioner med infiltration och återbildning av grundvatten förlorad. Förbättringspotential finns genom att använda fördröjningsmagasin.

Värde: -1

Målområde 7: Hållbar energi för alla

Tillgång till hållbar, tillförlitlig och förnybar energi och rena bränslen är en förutsättning för att kunna möta flera av de utmaningar världen står inför idag som fattigdom, klimatförändringar och en inkluderande tillväxt. En stor del av jordens befolkning har inte tillgång till el, samtidigt som efterfrågan på energi globalt väntas öka med 37 procent till år 2040.

En stor andel av våra utsläpp av växthusgaser kommer från sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi. Förnybara energilösningar blir billigare, mer tillförlitliga och effektivare varje dag. Genom att ändra hur vi producerar och konsumerar energi kan vi säkerställa tillgång till el och energitjänster för alla utan att vi skadar vår planet.

Samtliga tre delmål har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

7.1 Säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

Resonemang: Alternativet bidrar till måluppfyllelsen. Problemet är kylan. På Brunnshög finns överskottsvärme som kan användas till värmedriven kyla. På Brunnshög finns även ett lågtemperatursystem som sjukhuset kan anslutas till. Vid nybyggnation måste sjukvården ha samma effekt på två ställen under en period.

Värde: 2

7.2 Väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

Resonemang: Bedömningen görs att det är lättare att använda förnybar, flödande energi vid en nybyggnation, då det är lättare att sätta solceller där. Lättare att planera takens lutningar och lägen, och solceller kan integreras genom att ersätta byggmaterial. Här finns stora potentialer, men för ett högre värde behöver fler konkreta lösningar tas fram.

Värde: 2

7.3 Fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

Resonemang: Det gäller att ha så liten yta som möjligt i klimatskalet, med stora ytor (ytterväggar och yttertak) avges mer värme. Vid nybyggnation blir det energieffektivare, renovering blir aldrig lika bra som nybyggnation. Vid nybyggnation kan en 60 procentig reduktion uppnås jämfört med befintlig energianvändning. Genomförd tillgänglighetsanalys visar en risk för ökad bilanvändning till Brunnshög jämfört med centralt läge, vilket innebär ett mindre energieffektivt transportarbete.

Värde: 2

Målområde 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Idag befinner sig mer än hälften av världens arbetstagare i osäkra anställningar, ofta med dålig lön och begränsad tillgång till både utbildning och socialförsäkringar. Under de kommande 20 åren väntas dessutom den globala arbetskraften öka med 800 miljoner människor vilket kräver stora ansträngningar för att skapa nya jobb som också är hållbara för människa och miljö.

Anständiga arbetsvillkor främjar en hållbar ekonomisk tillväxt och är en positiv kraft för hela planeten. Vi måste skydda arbetstagarnas rättigheter och stoppa modernt slaveri, människohandel och barnarbete. Genom att skapa goda förutsättningar för innovation och entreprenörskap samt säkerställa anständiga arbetsvillkor för alla gynnas en hållbar ekonomisk tillväxt som inkluderar hela samhället.

Tre av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation.

Resonemang: Nuvarande sjukhuslokaler i centrum är slitna och det kan därför bli ett lyft med ett nybygge, som genererar samverkan, idéer och kreativitet. I intervjuerna som ingått i utredningen har poängterats betydelse av Life Science-kluster, men intervjuade aktörer anser att lokaliseringen inte är det väsentligaste. Avståndet har begränsad betydelse.

Värde: 2

Stödjande dokumentation

Workshopar om samverkan med näringsliv samt om forskning och utbildning, intervjuer med aktörer

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer.

Resonemang: På övergripande, operativ nivå finns ett samverkansavtal (ALF). Det viktiga är *att* det skapas en kreativ miljö, inte *var* platsen är. För den internationella samverkan saknar lokaliseringen egentlig betydelse. Om sjukhuset flyttar till Brunnsög, kommer medicinska fakulteten att flytta med. De täta sambanden ska bevaras.

Förutsättningarna för att etablera andra företag inom sjukhuset, exempelvis lunchrestaurang, har diskuterats under arbetsprocessen. Förutsättningarna är beroende av antal arbetsplatser och antal bostäder som skapas på Brunnsög.

Värde: 1

Stödjande dokumentation

Anteckningar från workshop om samverkan med näringsliv, intervjuer med aktörer

8.4 Förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

Resonemang: Det bedöms som svårare att nå upp till krav om cirkulära system och återbruk vid en nybyggnation. Samtidigt är det stora möjligheter att vid nybyggnation redan från början väga in nedmontering och återanvändning av delar. Man kan också välja material utifrån klimataspekter. Det måste även byggas ny infrastruktur till Brunnsög vilket kräver nya material.

Värde: 1

Stödjande dokumentation

Region Skånes miljöprogram med mål om återbruk i nya ombyggnader (under framtagande)

Lunds plan för klimatneutralt byggande, med lokala mål för att bli klimatneutrala till 2030 som kopplar till miljöprogrammet Lunda-Eko (under framtagande)

Målområde 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

En fungerande och stabil infrastruktur är grunden för alla framgångsrika samhällen. För att möta framtida utmaningar som vi människor och vår planet står inför, måste våra industrier och infrastrukturer göras mer inkluderande och hållbara.

Innovation och teknologiska framsteg är nyckeln till att finna hållbara lösningar för såväl ekonomiska som miljömässiga utmaningar. Det bidrar dessutom till att skapa nya marknader och arbetstillfällen som kan bidra till en effektiv och jämlik resursanvändning. Att investera i hållbara industrier, forskning, miljövänlig teknik och innovation är alla viktiga sätt att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling.

Tre av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

Resonemang: För Brunnsnäs har kommunen satt upp ett tredjedelsmål: högst en tredjedel av resorna dit får ske med bil. Det är oklart hur, och troligen svårt, att uppnå detta mål för sjukhusets del. Brunnsnäs innebär ett mer perifert läge som bedöms generera mer biltrafik än ett centralt läge. Lokaliseringen innebär att spårvägslinjen bör förlängas och att det behövs en ny trafikplats i form av en motorvägsavfart för att skapa redundans, robusthet och flexibilitet. Oavsett den utbyggnaden kommer Brunnsnäs ändå att ha ett glesare vägnät än centrum. Ett mer perifert läge på Lunds högsta punkt missgynnar gång- och cykeltrafik.

Värde: 1

Stödande dokumentation

Swecos Tillgänglighetsanalys, LundaMaTs

9.4 Rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser.

Resonemang: Spårvägslinjen behöver förlängas om sjukhuset lokaliseras till Brunnsnäs. Spårvägen ligger fast, vilket är en fördel. Spårburen trafik lockar män till kollektivtrafiken i större utsträckning än vad buss gör, då spårvagn upplevs mer attraktivt. Skånetrafiken har bedömt att spårvägen kommer att bli den stora "pulsådern" till Brunnsnäs, ur kollektivtrafiksynpunkt. Skånetrafiken anser inte att lokaliseringen har förutsättningar för att bli en nod i regionbusstrafiken.

Värde: 1

Stödande dokumentation

Swecos Tillgänglighetsanalys, intervju med Skånetrafiken

9.5 Förbättra den vetenskapliga forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder genom att uppmuntra innovation och väsentligt öka det antal personer som arbetar med forskning och utveckling.

Resonemang: Intervjuerna inom ramen för utredningen visar att många aktörer ser fram emot ett modernt sjukhus, för att attrahera företag och människor som arbetar inom Life Science. Max IV och ESS är inte bara materialvetenskap utan har en stor forskningsandel från Life Science-sektorn. Lokaliseringen ges en underordnad betydelse, det viktigaste är att skapa en attraktiv campusmiljö som attraherar studenter och världsledande forskning och som kan erbjuda en god fysisk arbetsmiljö.

Värde: 2

Stödande dokumentation

Anteckningar och presentationer från workshopar om forskning samt om samverkan med näringsliv, intervjuer med aktörer

Målområde 10: Minskad ojämlikhet

Grunden för ett hållbart samhälle är en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället. Globala målens ledord är *Leave No One Behind* och mål 10 belyser vikten av att verka för ett samhälle där ingen lämnas utanför i utvecklingen.

Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av kön, etnicitet, religion, funktionsvariation, ålder och annan ställning. Även om många länder har haft en positiv ekonomisk utveckling med minskad fattigdom under de senaste decennierna, så har klyftorna ökat både inom och mellan länder. Jämlikhet minskar risken för konflikter och främjar alla människors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen.

Ett av delmålen har bedömts vara relevant för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag.

Resonemang: Risken för ojämlika utfall är stor i lokaliseringalternativet på grund av höga boendekostnader på Brunnsnäs, vilket innebär att personal och besökare från socioekonomiskt svagare grupper inte har samma möjligheter att bosätta sig nära sjukhuset. Brunnsnäs riskerar bli en segregerad stadsdel för mer välbärgade.

Det externa läget försvårar resor med gång och cykel för dem som inte har bil. Lokaliseringen av sjukhuset kan innebära en öppen mötesplats som inte baseras på socioekonomiska förutsättningar. Risken för ojämlika utfall bör utredas djupare.

Värde: 0

Stödjande dokumentation

Den socioekonomiska segregationen i Skåne (Ramböll 2021), Region Skånes policy 2018-09-06 om lika rättigheter och möjligheter

Målområde 11: Hållbara städer och samhällen

Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden, och andelen väntas stiga till 70 procent år 2050. Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt, men kan också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Den snabba och stora inflyttningen till städer ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt.

Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städerna säkra och hållbara för framtiden.

Sex av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

11.1 Säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

Resonemang: Det kan bli fler bostäder på Brunnsnäs när utvecklingen drivs på av ett nytt sjukhus. Dock kommer inte bostäderna i stadsdelen att bli ekonomiskt överkomliga för alla. Det finns en risk att Brunnsnäs blir en segregerad stadsdel. Kan sjukhuset i Brunnsnäs bidra till att göra stadsdelen mer integrerad genom att skapa en mötesplats som inte grundas på socioekonomiska förutsättningar? Studenter inom vårdutbildningar behöver ekonomiskt överkomliga boenden. För studenter boende i södra och västra Lund innebär det längre avstånd.

Värde: 0

11.2 Tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos utsatta människor.

Resonemang: I samhällsekonomiska bedömningar används sambandet att ökad biltrafik ger sämre trafiksäkerhet. Det är dock mycket svårt att bedöma hur det blir i framtiden, med fler intelligenta fordon som känner av medtrafikanter. Spårvägen till Brunnsnäs är ett hållbart transportslag, men redundansen kan ifrågasättas. Redundansen i kollektivtrafiken påverkas av att spårvägen blir den stora matarlinjen, vilket bör ställas mot ett system med flera busslinjer. Vid tillfällen när spårvagnstrafiken inte fungerar, blir avbrottet i kollektivtrafiken mycket kännbart och det kan behövas

ersättningsbussar. Gång- och cykeltrafik missgynnas genom ett externt läge nära Lunds högsta punkt.

Värde: 1

Stödjande dokumentation

Swecos tillgänglighetsanalys, intervju med Skånetrafiken, LundaMaTs

11.3 Verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

Resonemang: Det är ingen hållbar urbanisering att ta god åkermark i anspråk. Utglesning i stället för förtätning motverkar också en hållbar urbanisering.

Värde: -1

Konflikter och synergier

Negativ synergi med delmål 2.3 Fördubbla jordbrukets produktivitet

Resonemang: Både delmål 2.3 och 11.3 har fått negativa värden, att delmålen motverkas genom att jordbruksmark bebyggs. Det är ingen hållbar urbanisering att bygga på den goda åkerjorden vilket minskar möjligheten att fördubbla jordbrukets produktivitet.

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

Resonemang: Kungsmarken är en del av vårt naturarv, runt Brunnsnäs finns också opåverkade område som berörs såsom Odarslöv och Svenstorp som nämns i Lunds översiktsplan. I kulturarvet ingår även att se till de olika årsringar av bebyggelser som finns och som innehåller en varierad bebyggelse med olika tidslagringar. Om sjukhuset flyttas till Brunnsnäs måste dessa värden beaktas enligt lagstiftningen. Bedömt värde grundas på att delmålet är relevant men att utredningen inte visat vilka åtgärder som ska vidtas för att stärka delmålet.

Värde: 0

Stödjande dokumentation

Lunds kommuns översiktsplan samt kulturmiljöprogram

11.6 Minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Resonemang: Biltrafiken bedöms öka med lokaliseringen i Brunnsnäs. Brunnsnäs kräver en ny motorvägsavfart, parkeringar och övrig infrastruktur. Det genereras avfall och avgaser under en lång byggperiod.

Värde: -1

Stödande dokumentation

Swecos tillgänglighetsanalys

11.7 Universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Resonemang: I Brunns hög finns Kunskapsparken intill sjukhuset eventuella placering, och en utblick över jordbrukslandskapet. Det är viktigt att kunna vistas i grönområdena för att den återhämtande och rehabiliterande effekten ska uppstå, det räcker inte med utblickar. Byggperioden bedöms inte påverka i så stor utsträckning, eftersom Kunskapsparken finns väster om byggarbetsplatsen och österut finns åkermark, som normalt inte används som grönområde för rekreation.

Värde: 1

Stödande dokumentation

Grönprogram för Lunds kommun, antaget 2020-01-30

Målområde 12: Hållbar konsumtion och produktion

Vår planet har försett oss med ett överflöd av naturresurser, men vi människor har inte nyttjat det på ett ansvarsfullt sätt och konsumerar nu långt bortom vad vår planet klarar av. Visste du exempelvis att 1/3 av den mat som produceras slängs? Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser.

Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar såsom ökad konkurrenskraft, tillväxt på såväl den lokala som globala marknaden, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

Tre av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

12.2 Hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Resonemang: Det går åt mycket naturresurser att bygga nytt. Mark tas i anspråk för byggnader och infrastruktur. Vid nybyggnation av sjukhus på Brunns hög används stora mängder betong och metaller – som ger utsläpp av koldioxid.

Om Regionfastigheter bygger nytt enligt Miljöbyggnad Silver, då vet Regionfastigheter var allt material och alla installationer finns i byggnaderna, vilket underlättar en hållbar förvaltning. Regionfastigheter får även kunskap om allt material som går in och allt som lämnar byggnaderna. Denna kontroll kan vara något lättare att uppnå på ett helt nytt område.

Regionfastigheter bedömer också att Brunnhögsalternativet kan ge en något mer effektiv drift i driftskedet. Det bedömda värdet begränsas av att det saknas redovisade åtgärder för hur användandet av naturresurser ska minimeras, genom bland annat återbruk.

Värde: 1

Stödjande dokumentation

Preliminär koldioxidberäkning utförd av Regionfastigheter avseende de två alternativens utsläpp från respektive bygge.

12.4 Miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

Resonemang: Region Skåne arbetar aktivt med kemikaliehanteringen och för loggbok över vilka kemikalier som används och var. Det finns tydliga riktlinjer att undvika kemikalier som är upptagna på utfasningslistan. Mängden avfall är stor både vid byggnation och under drift. Exempel kan hämtas från sjukhuset i Malmö, där regionen bygger en särskild avfallsbyggnad som ska effektivisera hanteringen. Sopsorteringen bedöms underlättas vid ett nybyggt sjukhus, där man kan bygga in fler sorterade fraktioner. Det kan också behövas andra arbetssätt och nya tankesätt för att minska avfallet i vården, ett exempel är att ge tabletter i stället för sprutor, vilket minskar avfallet.

Värde: 2

12.5 Väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Resonemang: Det finns en potential att minska avfallsgenereringen, men i utredningen har detta ännu inte diskuterats eller visats så många konkreta idéer, vilket påverkar det bedömda värdet.

Värde: 1

Målområde 13: Bekämpa klimatförändringarna

Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer.

Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu. Genom utbildning, innovation och efterlevnad av våra klimatförpliktelser kan vi göra nödvändiga förändringar för att skydda planeten. Dessa förändringar ger också stora möjligheter att modernisera vår infrastruktur som kommer att skapa nya arbetstillfällen och främja välbefinnande över hela världen.

Två av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer i alla länder.

Resonemang: Den skyfallskartering som Lunds kommun genomfört omfattar inte läget för sjukhus på Brunnsberg, då den ytan inte ingår i kommunens översiktsplan.

Motsvarande analyser måste göras för detta läge. Behovet av kyla i ett förändrat och varmare klimat måste också utredas för detta läge. Region Skåne har experter som utreder robustheten på de två lokaliseringarna. Bedömt värde baseras på medvetenheten om problemen, men värdet begränsas av att inga konkreta åtgärder ännu visats.

Värde: 1

Stödjande dokumentation

Riskanalys om 100-årsregn (WSP 2014), Region Skånes rapport om klimatanpassning

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

Resonemang: Regionfullmäktige har fattat beslut om en övergång till mer klimatsmart betong och att nya byggnader ska klimatcertifieras. Det är ett beslut i rätt riktning.

Alternativet innebär dock att stora mängder betong kommer att användas, vilket i praktiken är sämre än om byggnation exempelvis skulle ske med trä.

Det behövs ett bredare perspektiv på frågan: Vad har vi lärt oss av pandemin gällande arbetssätt och digitalisering, och om framtida behov av fysiska lokaler. Har behovsbilden ändrats? Behov av flexibilitet i lokalerna kvarstår. Det pågår en utredning om framtida lokalbehov. Pandemin har lett till förändringar som går åt två håll: även i mötena med patienter ökar digitaliseringen, samtidigt som det behövs större ytor, separata väntrum, större entréer osv för att begränsa smittspridningen. Ett stort universitetssjukhus ska verka i enlighet med nationella mål, och vara ett föredöme genom att följa nationella mål och Agenda 2030. Sjukhuset bör också ta tillvara och använda forskningen från Lunds universitet i processen och i förvaltningsskedet. Här finns samarbetsmöjligheter i många skeden. Regionfullmäktiges beslut är ett steg i rätt riktning, men ännu har inga konkreta planer eller åtgärder visats. Därav det låga bedömda värdet.

Värde: 0

Målområde 14: Hav och marina resurser

Världens hav – deras temperatur, kemi, strömmar och liv – driver globala system som gör jorden beboelig för mänskligheten. Haven täcker 70 procent av vår planet och över tre miljarder människor är beroende av den marina och kustnära biologiska mångfalden för sin försörjning. Hur vi hanterar våra hav är avgörande för mänskligheten som helhet och för att balansera effekterna av klimatförändringarna.

Överfiske, försurning, gifter och föroreningar är några av de problem som drabbar våra hav idag. Visste du till exempel att åtta miljoner ton plast hamnar i haven varje år? Fortsätter det i denna takt kommer haven att bestå av mer plast än fisk år 2050. Vi måste skydda våra hav och säkerställa hållbar användning av havsbaserade resurser och ekosystem. Vi har alltid behövt haven. Nu behöver haven oss.

Ett av delmålen har bedömts vara relevant för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

14.1 Förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

Resonemang: Landbaserad verksamhet som tillför näringsämnen till haven är bland annat biltrafik, som är försurande och övergödande. Brunnshögsläget bedöms generera mer biltrafik. Region Skåne har rådighet över egenägd trafik (Skånetrafiken och sjukresor) och kan påverka vilka fordonbränslen som används. Förlusten av jordbruksmark har en positiv aspekt och det är att utlakningen av näringsämnen från jordbruksmarken försvinner. Samtidigt motverkas målet av en lång byggperiod som genererar föroreningar som kan påverka havet. Bedömning har gjorts att målet är relevant och att det sker en indirekt påverkan (genom omvandlingsprocesser som följer av luftföroreningar). Graden av påverkan kan inte bedömas.

Värde: 0

Målområde 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Hållbara ekosystem och biologisk mångfald är grunden för vårt liv på jorden. Att tillgodose mänsklighetens behov av livsmedel, energi, vatten, mineraler och råmaterial utan att skada den biologiska mångfalden och säkerställa hållbart nyttjande ekosystemtjänster är en avgörande utmaning för vår överlevnad.

Ekosystem på land såsom skogar, våtmarker, torrmarker och berg utgör livsmiljöer för miljontals arter samtidigt som de renar luft och vatten. Markförstöring och avskogning leder till ökade halter av växthusgaser och hotar såväl klimatet som djurarters överlevnad. Visste du exempelvis att populationerna av vilda ryggradsdjur har minskat med 60 procent på 44 år? Vi är alla en del av jordens ekosystem och spelar alla en viktig roll för att bevara livsmiljöer som säkerställer överlevnad av växt- och djurarter på land.

Fyra av delmålen har bedömts vara relevanta för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

15.1 Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden.

Resonemang: Bedömningen kopplas till ianspråktagande och bebyggande av god jordbruksmark. Jordbruksmark har ofta låg biologisk mångfald. Samtidigt är livsmedelsproduktion en mycket viktig ekosystemtjänst. Lokalisering av sjukhus på den goda åkerjorden bedöms motverka delmålet om att hållbart använda ekosystem på land.

Värde: -2

Stödjande dokumentation

Expertintervju Sweco, Grönprogram för Lunds kommun antaget 2020-01-30

Konflikter och synergier

Negativ synergi med delmål 2.3 Fördubbla jordbrukets produktivitet.

Resonemang: Bedömningen av de två delmålen 2.3 och 15.1 visar en negativ riktning, att båda delmålen motverkas när jordbruksmark tas i anspråk.

15.3 Bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstörelse av mark.

Resonemang: Konventionellt jordbruk kan betraktas som en form av industrianläggning, som använder kemikalier i hög utsträckning. Det finns en potential att utveckla, jordbruket exempelvis med trädridåer, åkerholmar, diken och genom att tillämpa brukningsmetoder som innebär mindre plöjning och mindre användning av bekämpningsmedel. En relevant fråga är vad som händer med marken om det inte byggs ett sjukhus här? Hur ser det ut om 40 år. All utveckling historisk visar att större anläggningar flyttas ut, sedan växer staden ut och omger anläggningarna. Är bostäder en mer hållbar användning av marken på Brunnsberg? I ÖP är området utpekat som utbyggnad efter 2040. I regionplanen och i Lunds kommun betonas en ökad restriktivitet mot att bygga ut på jordbruksmark.

Värde: -2

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

Resonemang: Det finns en risk för negativ påverkan på Natura 2000-området Kungsmarken om sjukhuset byggs intill. Insektsliv och biologisk mångfald kan stärkas med olika åtgärder, exempel som beskrivs är den böljande ytan intill Max IV.

Värde: -1

Stödjande dokumentation

Översiktlig naturvärdesinventering till Grönprogrammet för Lunds kommun

15.9 Integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

Resonemang: Bedöms som ett processmål och ett arbetssätt. Ekosystemtjänster ser olika ut på olika platser. Det handlar om att uppmärksamma dessa, att arbeta med stödjande verktyg som ESTER, inventeringar och att värdera dessa integrerat i beslutsprocessen. Här finns möjligheter att utveckla metoder.

Värde: 1

Stödjande dokumentation

Expertintervju Sweco

Målområde 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Inkluderande, ansvarsfulla och rättvisa institutioner är grunden för en god samhällsstyrning fri från konflikter, korrupktion och våld. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter

att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Inga varaktiga framsteg kan nås i en kontext präglad av konflikt och våld. Våld innebär inte bara mänskligt lidande, det raserar också grunden för samhällets ekonomiska, miljömässiga och sociala utveckling. De länder som är drabbade av krig och utdragna konflikter är de länder som har svårast att lyfta sin befolkning ur fattigdom. Att stärka rättsstatsprincipen och främja mänskliga rättigheter är nyckeln till fredliga, inkluderande och hållbara samhällen.

Ett av delmålen har bedömts vara relevant för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

Resonemang: : En viktig fråga att säkerställa lyhördhet mot alla grupper av anställda. Deras synpunkter inhämtas via fackliga organisationer, dvs följer lagkrav.

Hållbarhetsworkshopen gav ingen information om samrådsprocessen och deltagandebaserat beslutsfattande skulle utökas i denna viktiga fråga, eller vilken ambition Region Skåne har i frågan. Därför är det bedömda värdet relativt lågt. Det finns en utvecklingspotential att inhämta mer synpunkter inför beslutsprocess, att genomföra workshoppar, dialogprocesser och andra aktiviteter i syfte att skapa ett lyhört, inkluderande och deltagandebaserat beslutsfattande.

Värde: 1

**17 GENOMFÖRANDE
OCH GLOBALT
PARTNERSKAP**

Målområde 17: Genomförande och globalt partnerskap

Världen är idag mer sammankopplad än någonsin tidigare och Globala målen kan bara förverkligas genom globalt partnerskap och samarbete.

Genomförandet av målen kräver global solidaritet, kapacitetsutveckling och mobilisering av ekonomiska resurser för att säkerställa att inget land eller någon

grupp lämnas utanför i utvecklingen.

Internationella investeringar och samordnad politik behövs för att säkerställa nyskapande teknisk utveckling, rättvis handel, tillförlitlig uppföljning och stöd vid humanitära kriser. Utbyte av kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser är samtliga viktiga komponenter för att målen ska nås, i synnerhet för att tillgodose behoven hos de fattigaste och mest sårbara länderna. Mål 17 utgör en verktygslåda för hur Globala målen ska kunna bli verklighet.

Ett av delmålen har bedömts vara relevant för lokaliseringen av Lunds sjukhus.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

Resonemang: Målet tolkas som att Region Skånes beslut ska överensstämja med Sveriges nationella mål för hållbar utveckling, bland annat generationsmålet, miljökvalitetsmålen, jämställdhetspolitiska mål, transportpolitiska mål och andra mål av betydelse för hållbar utveckling. Värdet har satts till 0 då beslut ännu inte fattats. Här finns således stor potential genom att utveckla beslutsgrunderna med hållbarhet inom alla aspekter och genom att avvägningar och prioriteringar beskrivs utförligt i kommande beslut.

Värde: 0

Stödjande dokumentation

Expertintervju Sweco